

Wegen voor schepen

Kanalen - Canaux - Kanäle

Wanneer we over wegen spreken, denken de meeste mensen aan wegen voor auto's en vrachtwagens. Dus voor voertuigen met wielen die op asfalt of beton rijden. Maar er bestaan ook wegen voor schepen. Er zijn twee soorten: natuurlijke wegen (rivieren, zeeën en grote meren) en wegen die door mensen zijn aangelegd. Zo'n kunstmatige **waterweg** noemen we een kanaal.

Afb. 1 - Rondvaartboot

Kanalen worden aangelegd voor het transport van goederen en grondstoffen, bijvoorbeeld kolen, boomstammen, graan, cement of containers met computers, meubelen of andere producten. Kanalen zijn vaak verbindingen tussen steden aan de kust en steden in het binnenland. Of ze verbinden twee rivieren met elkaar, zodat vrachtschepen van de ene rivier naar de andere kunnen varen.

Er werden al kanalen aangelegd toen er nog geen auto's waren. Ook nu bouwt men nog steeds kanalen. Vrachtschepen die over kanalen varen, zijn tot wel 130 meter lang (afb. 2). Omdat ze zo groot zijn, kunnen ze veel meer transporteren dan een vrachtwagen en dat is goedkoper en beter voor het milieu.

Afb. 2 - Vrachtschip

Vijftig vrachtwagens produceren meer uitlaatgassen en schadelijke stoffen dan één enkel schip (afb. 3).

In de Euregio vind je ook kanalen. Het grootste kanaal in de Euregio is het **Albertkanaal**, dat de Belgische steden Luik, Hasselt en Antwerpen met elkaar verbindt. Wanneer een fabriek in Luik dus bijvoorbeeld meubels maakt, kunnen deze met een schip via het Albertkanaal naar de haven van Antwerpen gebracht worden. Daar worden ze op een groter schip overgeladen en reizen ze verder, naar bijvoorbeeld China of Amerika.

Afb. 3

Zware producten uit de staalfabriek kunnen eenvoudiger met een schip via het Albertkanaal dan met vrachtwagens over de weg vervoerd worden.

Bij de woorden **water** (NL) en **Wasser** (DE) zie je meteen dat ze hetzelfde betekenen. Het Frans kent hiervoor een ander, mooi kort woord: **eau** (klinkt als: "o").

Dreimal das gleiche Wort, auch wenn es nicht so aussieht: NL **sluis**, FR **écluse**, DE **Schleuse**.

MITTEL UND WEGE
MOYENS ET MANIERES
MIDDELEN EN WEGEN

Hoe werkt een sluis precies? Probeer een sluis te tekenen. Misschien kunnen jullie ook een model bouwen?

Net zoals veel andere kanalen verbindt ook het Albertkanaal plaatsen die op verschillende hoogten liggen. Daarvoor bouwt men **sluizen**: het schip vaart de sluis binnen en de sluisdeuren worden gesloten. Het water in de sluiskolk,

Afb. 4

Afb. 5

Zoek op waar de namen van de kanalen in de Euregio vandaan komen ("Albertkanaal", "Zuid-Willemsvaart" en "Julianakanaal").

tussen de deuren, stijgt of daalt en het schip natuurlijk ook. Op deze manier kan men zelfs gigantische schepen laten stijgen of dalen, net als in een lift! Het Albertkanaal heeft zeven sluizen. Een daarvan ligt in Ternaaien bij Visé. Met behulp van de sluis kunnen schepen vanaf het Albertkanaal in België de Maas bij Maastricht bereiken (afb. 4).

Afb. 6

Een ander groot kanaal in de Euregio is het **Julianakanaal**. Dat verbindt de Nederlandse steden Maastricht en Maasbracht met elkaar. Dan is er de **Zuid-Willemsvaart**, een kanaal van 123 kilometer lang. Het verbindt de Nederlandse steden Maastricht en "Hertogenbosch en is het oudste kanaal in de Euregio: het werd aangelegd tussen 1823 en 1826.

Maar kanalen zijn er niet alleen voor het transporteren van goederen en grondstoffen. Ze worden ook gebruikt voor **recreatieve of sportieve activiteiten**. Zo zijn er aan de oevers van het Albertkanaal en de andere kanalen in de Euregio mooie fietspaden aangelegd, waar fietsers graag gebruik van maken. Je ziet ook vaak waterskiërs, roeiboten, motorjachten en vissers op het water en aan de oevers van de kanalen (afb. 5-6).

Afb. 7 - Kanalen zijn kunstmatig aangelegd. Daardoor kan het voorkomen dat schepen boven de weg varen!

Over de Maas en de Zuid-Willemsvaart, bijv. vanuit Maastricht (stiphout.nl). Er is zelfs een 4-sluizentocht!

• Alles over de kanalen in Nederland (kies "Limburg"): kanalenin nederland.nl,
• In deze simulatie kun je zelf de sluisdeuren bedienen: pragmasoft.be/carnets/geo/ecluse/Ecluse.html